UNITAT DIDÀCTICA

QUINZE ANYS CORRENT
PER LES CAUSES QUE ENS UNEIXEN

correperunacausa.org

entrecultures

INTRODUCCIÓ

En el món actual, més de 40 milions de nenes i nens es veuen obligats a deixar la seva llar a causa de conflictes armats, persecucions, crisis climàtiques o desigualtats estructurals. No obstant això, darrere de cada desplaçament hi ha històries d'esperança, resiliència i somnis que mereixen ser escoltats i acompanyats.

La **XV Cursa Solidària** "Corre per una Causa" **2026** ens convida a **córrer, caminar i reflexionar** amb i per la **infància refugiada**.

Aquesta **Unitat Didàctica** acompanya els centres educatius i les famílies en un procés de sensibilització sobre els infants en situació d'emergència i desplaçament forçós, reconeixent que totes les infàncies -migrades, refugiades o locals- formen part d'una mateixa humanitat diversa.

El propòsit no és només col·laborar amb aquesta causa, sinó reconèixer, aprendre i actuar junts i juntes: mirar la infància refugiada i desplaçada no com a víctima, sinó com a protagonista de la seva història, i mirar-nos també a nosaltres mateixos com a part d'una societat capaç d'acollir, escoltar i transformar.

Aquesta proposta educativa es divideix en dues etapes:

- **Etapa 1 (4-12 anys):** Infantil i Primària
- **Etapa 2 (13-18 anys):** Secundària i Batxillerat

Els annexos inclouen plantilles i recursos visuals amb un enfocament inclusiu i divers.

4 a 12 anys: Infantil i Primària

Les meves mans conten històries

4 a 12*

Objectius:

01 Promoure l'empatia i l'escolta activa envers la infància refugiada i desplaçada.

02 Reconèixer la diversitat cultural i d'experiències dins de la comunitat escolar.

03 Comprendre que totes les infàncies tenen dret a la seguretat, al joc i a l'educació.

Materials:

- Plantilles de mans (de diferents mides).
- Fulls, llapis, ceres, tisores i cola.
- Cartolina gran amb el lema: **"Et veig, t'escolto, camino amb tu".**

Desenvolupament de l'activitat**

1. Diàleg inicial: "Totes les mans conten"

Comencem amb una breu conversa guiada en cercle, per crear un espai de confiança i escolta.

- Quines històries poden explicar les nostres mans? (per exemple: abraçades, jocs, ajuda, treball, creació, cura…)
- Imaginem per un moment que les nostres mans haguessin de deixar casa seva o el seu lloc preferit. Què trobarien a faltar? Quines emocions podrien sentir?
- I si les nostres mans arribessin a un lloc nou, què els agradaria trobar-hi? Quins gestos o accions les farien sentir benvingudes i segures?

S'anima el grup a pensar **com se sent algú que arriba** a un lloc nou i **què podem fer perquè se senti ben acollit.**

2. Dinàmica: “La meva mà, la meva història”

Cada participant dibuixa la seva mà en una cartolina (amb el color que vulgui).
A dins, escriu o dibuixa:

- alguna cosa que li agradi d’ell/a mateix/a o de la seva cultura,
- alguna cosa que vulgui compartir amb els altres,
- i alguna cosa que li agradaria rebre (amistat, benvinguda, alegria, joc...).

Les mans es retallen i es decoren amb símbols de diversitat, unió o alegria.

3. Construcció del mural: “Mans que acullen”

S’enganxen totes les mans formant la silueta d’una casa o refugi (pot ser la silueta d’“Escola Refugi”)

Cada infant explica breument el seu dibuix

El mural mostra que la diversitat de mans (i d’històries) forma **una comunitat que es cuida i s’escolta**

© Paula Casado / JRS

Reflexió final

- Què hem après sobre la importància d'acollir les persones?
- Què podem fer perquè ningú se senti "fora" del grup?
- Què significa caminar junts i juntes, encara que vinguem de llocs diferents?

Gest de compromís

El grup escriu en una cartolina:

"Les nostres mans construeixen acollida i esperança."

Es fa una foto del mural amb el grup i es comparteix amb el hashtag **#CorreXunaCausa**, mostrant que la diversitat és força i unió.

© Paula Casado / JRS

13 a 18 anys: Secundària i Batxillerat

Camins que ens uneixen: mirar el món des de moltes veus

13 a 18*

Objectius:

01 Comprendre que, al llarg de la història, les persones s'han desplaçat per molts motius i que el refugi és una de les formes de migració.

02 Reconèixer que moure's i trobar-se amb altres cultures ha permès crear noves idees, expressions artístiques, descobriments i formes de vida.

03 Fomentar una mirada de respecte, acollida i solidaritat envers aquelles persones que busquen un nou lloc on viure.

Materials:

* Projector o pissarra digital.
* Mapa del món de Peters, retoladors i paper gran.
* Targetes de compromís individual.
* Vídeo **Escola Refugi** (www.escuelarefugio.org/cat) o testimonis breus de persones en moviment.
* **Per aprofundir:**
  - Guia d'Interculturalitat Crítica i Antiracisme
  - Més enllà de les fronteres: Proposta de treball AntiRumers

Desenvolupament de l'activitat:**

1. Introducció: "Moure'ns és humà"

L'educador/a inicia la sessió projectant un mapa (Annex 1) i comenta breument:

> *"Des dels primers éssers humans que van sortir d'Àfrica fins a les persones que avui es desplacen per guerres, desigualtat o canvi climàtic, **moure'ns sempre ha estat part de la història humana**. Les guerres, els intercanvis culturals, el comerç i la recerca de seguretat o coneixement han fet que la humanitat estigui en constant moviment."*

Es demana als estudiants que pensin si en el seu país, en algun moment de la història, la població va haver d'emigrar, i per què. Es comparteixen exemples de migracions històriques (diàspora africana, migracions europees del s.XIX, moviments interns, etc.).

A continuació, se'ls convida a observar la seva família i el seu propi arbre genealògic, per identificar on van néixer els seus avantpassats i on viuen ara, buscant identificar migracions que hagin tingut lloc en la seva pròpia família i per quins motius creuen que han passat.

Missatge central: **la mobilitat no és una excepció, forma part de la condició humana.**

2. Activitat grupal: "El mapa de les connexions humanes"

En grupos pequeños, los y las estudiantes reciben un mapa del mundo (impreso o proyectado, ver Anexo 1).

En petits grups, l'alumnat rep un **mapa del món** (imprès o projectat, veure Annex 1). Cada grup utilitzarà **retoladors** o **post-its** per traçar diferents tipus de rutes:

a) Rutes de la humanitat: Marquen grans moviments històrics que hagin sorgit en la conversa anterior (per exemple, la sortida dels primers humans des d'Àfrica, les rutes comercials com la Ruta de la Seda, les migracions europees o africanes, o els desplaçaments per guerres o conflictes armats).
Cada grup afegeix un petit text o dibuix al costat de la ruta, indicant quins aprenentatges o intercanvis va generar (art, aliments, idees, invents, etc.).

© Paula Casado / JRS

b) Rutes personals o familiars: Els i les estudiants que vulguin poden assenyalar els llocs d'origen o procedència familiar, o aquells als quals s'han desplaçat pels estudis, feina o experiències personals.

Si no volen compartir dades personals, poden marcar rutes simbòliques: viatges que els agradaria fer, cultures amb les quals se senten connectats/des o llocs que admiren per la seva diversitat.

Al costat de cada ruta, escriuen quines aportacions positives aporten aquests moviments: intercanvi cultural, noves idees, llengües, art, innovació, solidaritat, etc.

Reflexió col·lectiva

Un cop ja estiguin fets, s'exposen els mapes a l'aula i el grup camina al voltant dels mapes i comenta:

- Quines empremtes culturals, científiques o artístiques ha deixat el moviment humà?
- Què ens ensenya aquest mapa sobre la nostra història compartida?

L'educador/a tanca destacant:

> *"Cada línia d'aquest mapa explica una història de trobada, d'aprenentatge i de creació col·lectiva. Les cultures s'han format gràcies a aquests camins. La **interculturalitat crítica** ens convida a reconèixer aquestes connexions i a construir relacions més justes i equitatives entre tots els pobles."*

© Paula Casado / JRS

3. Creación colectiva: “Mirar el mundo desde muchas voces”

Després d’observar tots els mapes, l’educador/a convida el grup a pensar:

> *“Ara que hem vist com els moviments humans han connectat cultures i han creat nous coneixements, quines coses positives ens ha deixat la migració i la trobada entre pobles?”*

En petits grups, els i les estudiants trien una **aportació cultural, artística o científica** que hagi nascut de l’intercanvi entre diferents llocs (per exemple: la música, la gastronomia, els invents, les llengües o les tradicions compartides).

Cada grup escriu o dibuixa la seva tria en una cartolina o full i hi afegeix una frase breu que resumeixi la seva reflexió. Totes les creacions es col·loquen en un mural comú amb el títol: **“Mirar el món des de moltes veus: som història en moviment.”**

L’educador/a acaba l’activitat explicant que, al llarg de la història, els éssers humans ens hem mogut per moltes raons: buscar aliment, aprendre, comerciar o viure en pau. Tot i això, hi ha persones que avui es veuen obligades a deixar la seva llar per protegir la seva vida. A aquestes persones les anomenem **refugiades**: homes, dones, nenes i nens que fugen de guerres, persecució o violència i que busquen un lloc segur on començar de nou.

Segons la **Convenció de Ginebra de 1951**, una persona refugiada és aquella que ha hagut de sortir del seu país perquè pateix persecució, violència o guerra, i no pot tornar-hi de manera segura. El **dret al refugi** està reconegut per la comunitat internacional com un dret humà fonamental: tota persona té dret a buscar i rebre protecció quan la seva vida està en perill.

Trobar refugi significa poder tornar a començar, accedir a l’educació, a la salut i a la seguretat, i ser acollida amb respecte i dignitat.

A la Cursa **Corre per una Causa**, correm pels infants en situació de refugi, pel seu dret a l’educació, a la seguretat i a una vida digna.

Correm també per un món on ningú hagi de fugir per viure en pau.

L’activitat es pot tancar amb el **vídeo** de la campanya **Escola Refugi** (https://www.escuelarefugio.org/cat/).

© Paula Casado / JRS

Gest de compromís

Cada estudiant escriu en una targeta:

> ***"Em comprometo a mirar allò que ens uneix i a valorar els aportacions que cada cultura porta al món a…"***

Abaix, poden completar amb:

> *"El que més m'agrada o admiro de la migració és (per exemple: la música que ha nascut de la trobada entre cultures, els sabors que es barregen als menjars, les llengües i paraules que compartim, les històries i costums que viatgen amb les persones…)"*

Les targetes es col·loquen al voltant del mural **"Mirar el món des de moltes veus"**, formant un cercle d'unió que simbolitza la riquesa del moviment humà.

El mural es pot exposar durant la Cursa Corre per una Causa, acompanyat del missatge:

> ***"Correm per la infància refugiada i per un món que celebra la diversitat que ens uneix."***

Activitat per al dia de la cursa*

Cintes d'acollida i memòria

*Activitat infantil adaptada
per al dia de la cursa o curses escolars.

Objectiu:

* Crear una acció col·lectiva que visibilitzi el compromís amb la infància refugiada i celebri la diversitat des de l'escolta, l'empatia i l'esperança.

Materials:

* Cintes de tela o paper reciclat en tons de pell i colors vius.
* Retoladors permanents.
* Estructura o tanca per lligar-hi les cintes.

Desenvolupament de l'activitat:

1. Acollida i explicació (2 min)

"Avui no correm només per aquells que són lluny, sinó al seu costat. Cada cinta representa un missatge que acompanya, una veu que s'afegeix al camí."

2. Escriptura del missatge (5 min)

Cada persona escriu a la seva cinta:

* "La teva història importa."
* "La teva veu també construeix futur."
* "Educació, justícia, llar."
* "Que cap infant quedi enrere."
* "Pel dret a l'educació de tots els infants."
* "Pau per a la infància."

3. Creació col·lectiva (5 min)

Les cintes es lliguen a l'estructura / cartell / tanca que hi hagi al recinte, formant un **"Mural de l'Esperança".**

El resultat mostra un paisatge de colors i paraules que simbolitzen diversitat, moviment i acollida

4. Cloenda (3 min)

Foto de grup i lectura d'un missatge col·lectiu:

> ***"Avui les nostres veus viatgen juntes per la infància refugiada. No correm per arribar primers, sinó per no deixar ningú enrere."***

Variants

- **Curses infantils:** cintes lligades a motxilles o canells que després es pengen al mural.
- **Format familiar:** missatge compartit entre pares i fills/es.
- **Format escolar:** el mural pot quedar-se al centre com a símbol permanent d'acollida.

Conclusión

L'educació intercultural i antiracista no busca ensenyar sobre "els altres", sinó ensenyar a viure plegats.

Aquesta Unitat Didàctica converteix la cursa en una experiència d'aprenentatge col·lectiu, on cada pas és un gest de reconeixement, justícia i esperança compartida.

"Et veig, t'escolto, camino amb tu."

Perquè l'acollida comença quan som capaços de mirar amb respecte i caminar al mateix ritme.

© Paula Casado / JRS

entreculturas
ONG · JESUITA
www.entreculturas.org

Planisferio político Proyección de A. Peters

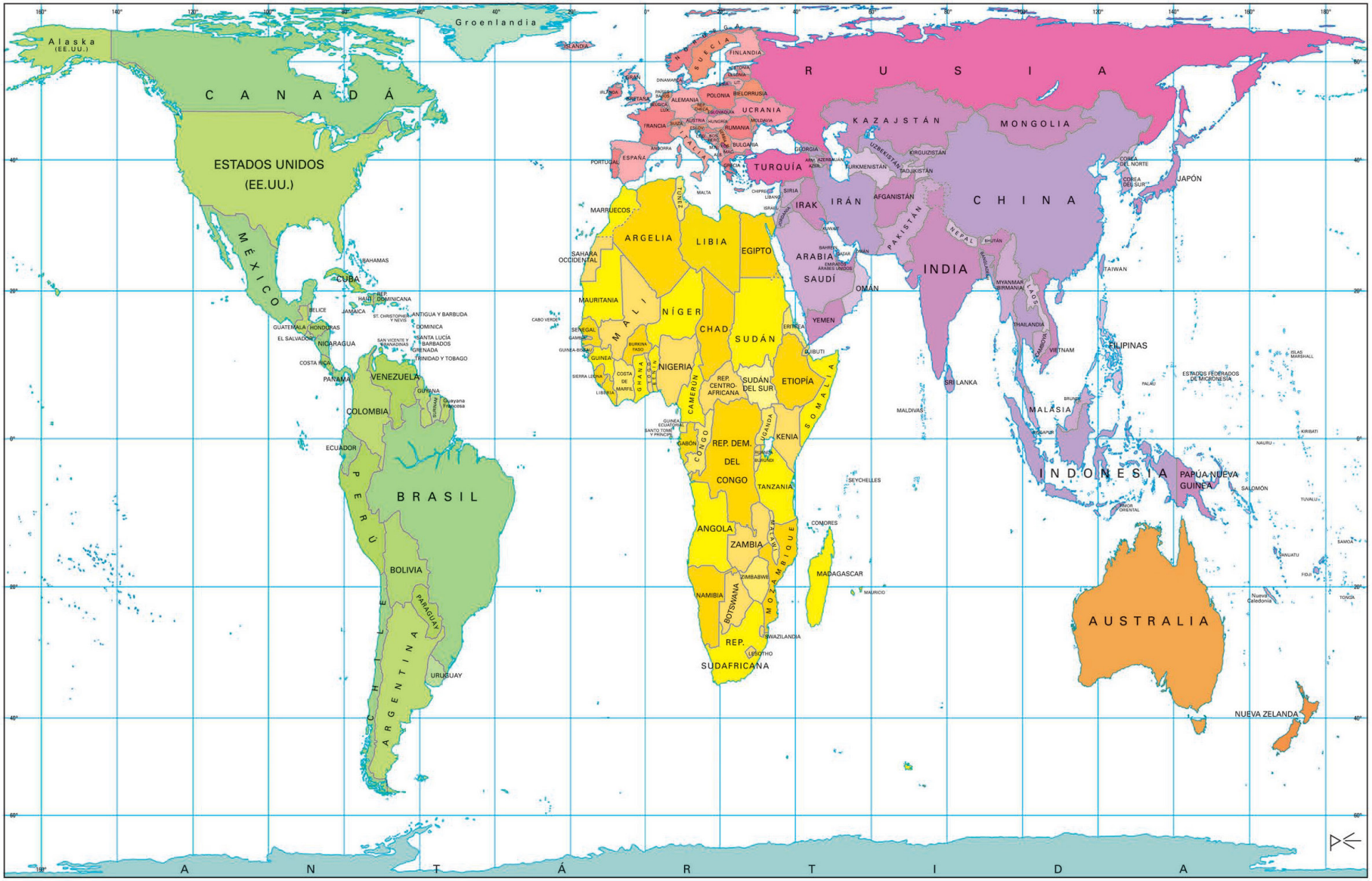

Annex 1

entrecultures
ONG · JESUÏTA

alboan
ONG · JESUITA · FUNDAZIOA

EM COMPROMETO A MIRAR ALLÒ QUE ENS UNEIX I A VALORAR ELS APORTACIONS QUE CADA CULTURA PORTA AL MÓN A...

CORRE POR UNA CAUSA

entrecultures
ONG · JESUÏTA

alboan
ONG · JESUÏTA · FUNDACIÓ

Annex 2